

MŪSŲ LIETUVA

PLAČIAJAME PASAULYJE

NR 14 (1340) 1974 M. BALANDŽIO- ABRIL 4 D.

76 centavų

R. Juatindiba, 20 - Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, SP

Tel. 273-0338

Pogrindžio byla Vilniuje

Nubausti 5 asmenys

Vilnius. — "Tiesa" kovo 17 paskelbė žinią, kad Vilniuje pasibaigė politinė byla, iškelta penkiems lietuviams, kurie apkaltinti dalyvavę lietuvių pogrindžio organizacijoje, palaikę ryšius su užsieniu ir padarę kitus "nusikaltimus".

Buvo teisiami: Aloyzas Mackevičius, Vidmantas Povilionis, dr. Izidorius Rudaitis, Antanas Gintautas Sakalauskas ir Šarūnas Žukauskas.

Sovietinių prokurorų kaltinimai

Teismo metu sovietiniai prokurorai kaltinę dr. Iz. Rudaitį, kad jis, "išėjęs į pensiją reguliariai klausėsi BBC, Romos, Amerikos balso ir visokių 'laisvių' radijo laisvų, jas užsirašinėjo, skleidė pažįstamų ir artimųjų tarpe". Kaltinamajam buvo pritaikytas sovietinio kodekso garsaus 68 str. viena paragrafas: "Agitacija ar propaganda, kuria siekiama pakirsti ar susilpninti Tarybų valdžią arba padaryti atskirus itin pavojingus valstybinius nusikaltimus, skleidimas tarybinę valstybę ir visuomeninę santvarką žeminančių šmeižikiškų prasimanymų".

Daug triukšmo dėl vieno lapelio

"Pogrindininkams" buvo primesta, kad jie išleisdė "antitarybinio pobūdžio lapelį", kurį patys ir platinę. Daugiau pogrindžio spaudos neminama.

Teisiamiesiems A. Sakalauskui ir Š. Žukauskui buvo primesti kaltinimai, kad jie pavogę iš Kauno IV vidurinės mokyklos 4 rašomasias mašinėles. Žukauskas su Mackevičium "plėšė valstybės saugomus liaudies meno dirbinius". Į šią tariamą "afėrą" buvęs įveltas ir Paberžės (Kėdainių apskr.) klebonas kun. M. Dobrovolkskis.

Dr. Iz. Rudaitis apkaltintas "kaupęs užsienio valiutą", kuria, pasak "Tiesos" parūpinęs 1971 gruodžio mėnesį į Lietuvą iš JAV- vių atvykęs dr. Balys Matulionis kartu su savo sūnumi. (tąsa 9 psl.)

Naujoji 1974 - 1976 metų Brazilijos Lietuvių Bendruomenės valdyba pirmajame posėdyje kovo 21 d. Iš k. į d. pirmoje eilėje narė Stasė Lukoševičienė, pirmininkas Algirdas Šliesoraitis, sekretorė Geny Žarkauskaitė. Antroje - išdininkas Petras Bareišis, vicepirm. Gražvydas Bačelis, sekr. kun. Pr. Gavėnas. Trūksta narės Aldonos Valavičienės. (Nuotrauka Ramučio Idikos).

ARGENTINA. ERP grupė suėmė pulk. Juan Albert Rivero. Tai trečias karininkas, pagrobtas per paskutinius penkis mėnesius.

BOLIVIJA. Po prez. Banzer pokalbių su Čilės prez. Pinochet Brazilijoje, Bolivija ieško diplomatinių būdų prieiti prie jūros. Ji prarado savo uostus 1879 m. kare.

ŠVEICARIJA. Iš Maskvos atvyko Solženyčino žmona Natalija su keturiais vaikais ir rašytojo uošve.

KAIRAS. Libija nutraukė 300 mln. kruzeirų pagalbą Egiptui, norėdama egiptiečius sulaikyti nuo sutarties vakarų Azijoje.

LIBIJA. Prez. Kadafi nacionalizavo Shell firmos naftos valykla.

MASKVA. Kissingerio susitarimas su sovietais dėl ginklų apribavimo nelabai pasisekė.

AUSTRALIJA. Didžiųjų potvynių metu Brisbanėje nukentėjo ir 10 lietuvių šeimų, kurių šešių namai buvo apsemti iki stogo. Sidnio lietuviai tuoj jas sušelpė.

PIETU AFRIKA. Mažame miestelyje dirba JAV Taikos korpuso narė Janetė Sniečkutė su vyru, aptarnaudama sveikatos stotį.

WASHINGTONAS. Balandžio 19 įvyksiančiame OEA seime Argentina ir Meksika siūlysiandios, kad Kuba būtų vėl priimta.

Prez. Nišsonas sutiko įteikti įvairius dokumentus, kurių reikia lauja speciali Watergate bylos komisija.

Pereitais metais staiga sumažėjo bažnyčia lankančių katalikų nuošimtis. Asmenų virš 50 metų 1973 m. bažnyčią lankė 55 nuoš. vietoj 76 nuoš. 1972 m.; tarp 30 ir 49 m. nuošimtis sumažėjo nuo 62 iki 49 nuoš., o jaunimas iki 30 m. bažnyčią lanko, kaip 1972 m.

ESTIJA. Penki vokiečių kilmės Estijos ir Latvijos gyventojai pradėjo bado streiką, reikalaudami, kad jiems būtų leista emigruoti į Vak. Vokietiją. Jie pravedė sausio 30 demonstraciją Maskvoje. Jau 1.261 vokiečių apleido S. Sąjungą.

ARGENTINA. Prez. Peron paskelbė seimo rinkimus 1975 metais, kadangi nori pakeisti 1853 metų konstituciją.

IZRAELIS. New Yorke gen. Dajan pareiškė, kad Golano aukštumose kartu su syrais yra kubiečių, šiaurės vietnamiečių ir kitų karių.

BRAZILIJA

BRASÍLIA. Prez. E. Geisel savo kalboje 1964 m. revoliucijos dešimtmečio proga pabrėžė prieš ją viešpatavusią netvarką ir kariuomenės bei žmonių vaidmenį kovo 31 d.

Finansų ministras Simonsen sakė, kad kovo mėn. pragyvenimas bus pakilęs dar daugiau, negu vasario 3,89 nuošimčių. Šiais metais užsienio kapitalo Brazilijoje bus investuota keturi bilionai dol.

Trijų asmenų misija lankėsi Raudonojoje Kinijoje, ruošdama kelią diplomatiniams santykiams tarp abiejų kraštų.

TUBARÃO, SC. Potvyniuose žuvo apie 6.000 asmenų. Čia ir kitur liko apie 200.000 benamių.

Valdžios bankas duos 140 mln. kruzeirų vien tik žemės ūkio nuostoliams padengti.

SANTOS. Naujuoju prefektu gubern. Natel paskyrė advokatą Antonio Manoel de Carvalho.

SÃO PAULO. Prez. Geisel paskyrė Arenos kandidatą valstijos gubernatoriaus pareigoms - 45 m. inžinierių Paulo Egídio Martins.

ŠIAME NUMERYJE:

- Naujas teismas Lietuvoje - 1 psl.
- Lietuviai pasaulyje - 2 psl.
- Tautinis solidarumas - 3 psl.
- Kas galingesnis - 3 psl.
- Arabų respublika - 3 psl.
- Moters pasaulis - 4 psl.
- Kauno studentų laiškas - 5 psl.
- Vaikų puslapis - 6 psl.
- Švinas mūsų aplinkoje - 7 psl.
- Vergijos kryžkeliuose - 7 psl.
- Knyga apie S. Kudirką - 8 psl.
- Vietinės žinios - 9 ir 10 psl.
- Didžiosios Savaitės apeigos - 10 p.

LAISVAME PASAULYJE

KOLUMBIJA

Kolumbijos lietuviai š. m. vasario mėn. minėjo savo kolonijos 25-ųjų metų sukaktį, kurios šventėse dalyvavo J. E. vysk. V. Brizgys iš Čikagos. Meninės programos dalį atliko G. Breichmanienės vadovaujama „Gyvataro“ tautinių šokių grupė iš Kanados, šokusi Medelline, Bogotoje ir Baranquilloje. Šalia minėjimo, buvo iškilmingos pamaldos ir padėtas vainikas prie Kolumbijos išlaisvintojo S. Bolivarо paminklo. Lietuvių kolonijos atstovus ir svečius iš Š. Amerikos priėmė Respublikos prezidentas.

Kolumbijos Lietuvių Bendruomenės Bogotos apylinkė per perėjus metus surengė Naujų Metų sutikimą, Vasario 16 ir Tautos šventės minėjimus, jaunimo išvyką į gamtą, Kalėdų eglutę, suorganizavo tautinių šokių grupę, ir dr. J. Zarankos vadovaujamus lietuvių kalbos bei kultūros kursus, pradėjo leisti informacinį leidinį „Krivulė“.

Kolumbijos universitetuose studijuoja šiuo metu 17 lietuvių studentų: mediciną 5, elektroniką 2, agronomiją 2, fiziką 1, sociologiją 1, tarptautinę teisę 1, finansinę administraciją 1, turizmą 1, jūrininkystę 1.

LATVIAI

Europos latvių jaunimo sąjunga registruoja latvius tarp 16 ir 30 metų amžiaus. Jau surašyta 1.600 latvių jaunimo, apie trečdalis visų. Vak. Vokietijoje 750 Skandinavijoje 600, Anglijoje 250 asmenų.

Brighton Parko lituanistinės mokyklos moksleiviai, lietuviškoje televizijos programoje gražiai atlikę vaizdelį. Nuotr. M. Nagio

J. A. VALSTYBĖS

Neseniai gaisras visai sunaikino Maironio parką, Worcesteryje, JAV, visos plačios apylinkės mėgiama ir patogų centrą, pradėtą statyti prieš 50 metų. Nuostoliai siekia apie pusę milijono dolerių.

Ketvirtoji Baltiškųjų studijų konferencija įvyks Čikagoje gegužės mėn. 16-19 dienomis. Ją rengia Illinois universitetas ir Baltiškųjų studijų puoselėjimo sąjunga (Association for the Advancement of Baltic Studies). Pagrindinė tema: Modernizacija ir nacionalizmas Pabaltijo srityje: Zvilgsnis praeitin ir ateitin.

Jau nuo 1962 metų įvairiose Jungtinių Tautų komisijose rušiamas deklaracija apie visuotinį religinio persekiojimo panaikinimą pasaulyje. Čilės atstovas Žmogaus teisių komisijoje pastebėjo, kad Sovietų Sąjunga nuolat trukdo daugumai narių priėti prie tinkamos deklaracijos, primindamas vieno Nobelio premiją gavusio asmens pastabą, kad Jungtinės Tautos vis pasmerkia mažus žmogaus teisių pažeidimus mažuose kraštuose, bet nepasmerkia nuolatinių ir plačių pažeidimų didžiosiose valstybėse. Į diskusijas JT įsijungė ir „Lietuvos TSR užsienio ministro pavaduotojas“ Zenkevičius, kuris pasaulio istoriją išaiškino taip, kad reikalinga šiais laikais apsaugoti ateitį ir jų teises, ir kad ruošiamoji „deklaracija būtina turi uždrausti tikybės ir tikėjimo laisvę tais atvejais, kada ji kenktų tarptautinei taikai ir saugumui“.

KANADA

Toronte Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys surengė savo veiklos 25-ųjų metų sukakties šventę. Lietuvaitės seselės veda vaikų darželį, dėsto lituanistinėje mokykloje, talkina lietuvių parapijai, vadovauja jaunimo stovyklose, globoja seneliams namus ir pn. kun. A. Paškus ta proga skaitė paskaitą „Vienuolių vaidmuo moderniam pasaulyje“, o meninę programą atliko solistė Audronė Simonaitytė iš Čikagos.

Londono, Kanadoje, lituanistinės mokyklos bibliotekoje, pradėtoje rinkti 1971 metų pabaigoje, jau yra 500 knygų. Dabar ruošiamas ir muziejėlis.

Liet. Kat. Mokslo akademijos židinys Ottawoje, Kanados sostinėje, universiteto patalpose minėjo Vilniaus 650 m. sukaktį. Iš istorinės pusės minčių pristatė dr. J. Jakštas, iš poetinės – K. Bradūnas.

Kovo 23 d. Hamiltone įvyko Kanados lietuvių mokytojų suvažiavimas.

ANGLIJA

Londono, Anglijos, lietuvių parapijos pastatai praplečiami. Tėvai Marijonai su parapiečių ir kitų lietuvių pagalba prie bažnyčios ir klebonijos pristatys salę lituanistinei mokyklai ir po būviams po pamaldų.

Didžiosios Britanijos lietuvių sąskrydyje vasaros pabaigoje dalyvavo apie 800 asmenų, atvykusių iš Anglijos ir Škotijos daugiau kaip 20-ies miestų. Vyko Shipley vietovėje kartu su V. Ignaičio knygu paroda, K. Steponavičiaus meno drožinių rinkiniu. Paminėta ir Vilniaus 650 metų sukaktis, dainavo šv. Cecilijos choras iš Škotijos, vadovaujamas dirigento Pr. Dzidoliko, atlikęs septyniolikos dainų pynę. Iš jaunimo pasirodė šokėjų būrelis iš Londono su vadovais F. Senkuvienė ir V. Jūriene, Gloucesterio jaunimas, El. Vainorienės kanklininkės iš Nottinghamo. Suvažiavime dar buvo šokiai, pamaldos su kun. Šukio Lietuvoje parašytais Mišiomis. Savaitraštis „Europos Lietuvis“ sąskrydį labai teigiamai įvertino, pažymėdamas gausų būrį dalyvių, ir tikrai lietuviškas D. Britanijos lietuvių nuotakas.

ITALIJA

Arkivyskupo J. Skvirecko šimto metų gimimo sukaktis Romoje minėta lietuvių šv. Kazimiero kolegijos koplyčioje, dalyvaujant vyskupams A. Deksnui ir V. Brizgiui ir prel. L. Tulabos paskaita.

Italų leidykla „Sansoni Accademia“ išleido Baltijos kraštų literatūroms skirtą 570 psl. knygą „Le letterature dei paesi Baltici“, kur šalia Lietuvos, Latvijos ir Estijos dar telpa Suomijos literatūra. Prof. Alfredas Senn paruošė 110 psl. Lietuvos skyrių.

Italijoje 15.000 egz. tiražų išleista knygelė „Lituania martire“ (Kankinė Lietuva), su antrine antrašte „Vienos tautos ir vienos Bažnyčios tragedija.“ Redagavo du italai, pasinaudodami prel. V. Mincevičiaus paruošta medžiaga.

AUSTRALIJA

Tasmanijos saloje, Australijoje, „Ventos“ tautinių šokių grupė pasirodė australiečių šalpos baliuje, Gerųjų Kaimynų šventėje, šoko ir tarptautiniame Kalėdinių eglučių festivalyje sostinėje Hobarte.

Adelaidės, Australijoje, naujame teatre surengtoje „Rankos per pasaulį“ programoje lietuviams atstovavo Z. Bielskytės vadovaujama „Žilvino“ tautinių šokių grupė ir R. Kubiliūtės diriguojamas choras „Lituania.“ Lietuvių Bendruomenės skyrius ta proga surengė lietuvišką parodą.

Lituanistiniai kursai Melbourne Monash universiteto gimnazijoje Australijoje baigėsi staigmena - prof. dr. Jiri Marvan lietuviškai tartas žodis apie lietuvių kalbos reikšmę kalbotvrai.

Geelonge, Australijoje, studentė Birutė Gailiūtė suorganizavo naują tautinių šokių grupę.

Melbourne, Australijoje, vyrų oktetas išleido naują plokštelę „Kur banguoja Nemunėlis“, pristatytą su paskaita apie lietuvių liaudies dainas ir koncertu.

Adelaidės Australijoje, šeštadieninė mokykla mokslo metus užbaigė „Meškiuko Rudnosiuko“ operete šv. Kazimiero parapijos salėje. Mokyklos vedėjas yra kun. A. Spurgis, marijonas. Geriausiems mokiniams įteiktos premijos.

TAUTINIS SOLIDARUMAS

Prieš 25-eris metus pasaulyje išskaidžiusių lietuvių vardan buvo paruošta Lietuvių Charta. Per išėivijos dešimtmečius ir net šimtmečius išnešta įvairių rezoliucijų, pareiškimų, pasisakymų, nutarimų. Juose lietuviai išreiškia savo norus, pageidavimus, reikalavimus ir nusistatymus.

Svarbiausias iš suminėtu dokumentų yra Lietuvių charta, sukurta ir paskelbta VLIKo 1949 m. birželio 14 d. Lietuvių chartos įvadas ir jau pats pirmasis paragrafas gana aiškiai nusako LB esmę ir jos apimtį: Lietuvių tauta, užsigrūdinusi amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėje, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti, kad, savo tautine kultūra visuotinei žmonių giminės pažangai bendradarbiaudama, vykdytų Visagalio valią ir laisvo žmogaus pašaukimą.

Lietuvių tautos amžinųjų siekių vardan skelbiama ši Lietuvių charta: 1 Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė. Niekas negali būti prievartaujamas savo ryšį su tautine bendruomene nutraukti. Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Nors ir praėjo tiek metų, prilygstančių bent vienai išėivijos kartai, yra lietuvių, kurie Bendruomenę laiko eiline organizacija. Ji nėra visų tobuliausias jun-

gins - ji yra tokia, kokia mes patys esame. Bet ji yra visų lietuvių bendrinė organizacija arba net sąjūdis, kuriam nereikia paduoti nario pareiškimo ar net mokėti privalomo mokesčio.

Po tų 25-ių metų, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė kalba visų lietuvių vardu, ko negali padaryti mūsų kitos organizacijos ar draugijos.

Gavėnios metu Brazilijos vyskupai vis skelbia „Broliškumo vaju“ - Campanha da Fraternidade. Tai krikščioniško solidarumo sąjūdis. Yra net tokių, kurie sako, kad negali būti tikras krikščionis, jei dalies savo laiko ar išteklių neskiri ligonims, neturtingiesiems, seneliams.

Pranašiai yra su tautiniu solidarumu. Kaip negerai skamba posakis „Eu sou muito católico“, nepasireiškęs jokių darbų ar krikščioniška laikysena, taip ir būtu keista išgirsti „Aš esu tikras lietuvis“ iš asmenų, kurie piršto nepajudina kolonijoje. Kaip daug kas yra pasiruošęs mirti už šį kraštą, bet nenori mokėti valdžios mokesčių, taip ir mes lietuviai susigraudę atiduotume gyvybę už Lietuvą, bet netaip uoliai įsijungiamė į bendrą mūsų tautos šakelės gyvenimą.

Tautinių solidarumo išraiškų yra įvairių. Paprasčiausia yra finansinė talka, ypatingai skirta pagalbos reikalingųjų šalpai. Tuos įnašus priima parapijos ir BLB Bendruomenės šalpos skyrius. Galima ir skirti nors simbolinį solidarumo įnašą reikalams, ne tik savoms organizacijoms ar įstaigoms.

Jaunimas susirūpinęs, kaip bus su lietuvių kalba už pusantrų metų, kai Brazilijon suskris tarp 300 ir 500 lietuvių iš kitų kraštų. Čia jau nebe pininginis klau-

(pabaiga 9 psl.)

Petras Pakalnis

KAS GALINGESNIS

1972 m. gegužės mėnesio 26 dieną Sovietų ir JAV vyriausybės pasirašė sutartį, kuri dalinai apribojo atominių ginklų gamybą.

Sutarties pasirašymo dieną JAV turėjo 1.054 tarpkontinentines atomines raketas, 41 atominė jėga varomus povandeninius laivus, ginkluotus 650 atominėmis raketomis, 7.100 atomines bombas ir 440 lėktuvus, kurie tas bombas gali numesti ant priešų žemės.

Sovietų Sąjunga tą dieną turėjo 1.527 tarpkontinentines raketas, 34 povandeninius laivus, ginkluotus 560 atominėmis raketomis, 2.300 atomines bombas ir 140 lėktuvų-bombonešių.

Sutarties pasirašymo dieną sovietai ir amerikiečiai jautė, kad jų atominių ginklų pajėgumas buvo lygus. Nors, pavyzdžiui, rusai turėjo mažiau atominių bombų, bet jų sprogdinamoji galia buvo didesnė. Nors rusai turėjo daugiau tarpkontinentinių raketų, bet amerikie-

čių raketos ketvirčio mylios taiklumo, o sovietai - pusės mylios.

Ta prieš dvejus metus pasirašyta sutartimi sovietai ir JAV numatė tokį penkeriems metams ginklavimosi planą. 1977 m. amerikiečiai galės turėti 1.050 tarkontinentines raketas, 710 povandeninių laivų raketas, 9.690 branduolines bombas ir 448 bombonešių. Sovietai tais metais galės turėti 1.618 tarpkontinentines branduolines raketas, 950 povandeninių laivų raketas, 62 povandeninius laivus, 3.950 atomines bombas ir 130 bombonešių.

Palyginus JAV ir sovietų skaičius, matosi, kad amerikiečiai turės žymiai daugiau atominių bombų ir bombonešių, o rusai tarpkontinentinių raketų. Ekspertų manymu ir šie nauji skaičiai reikš abiejų kraštų lygų atominį pajėgumą.

Ką tie skaičiai konkrečiai reiškia? Ogi ne ką kita, kaip vaizdingą Churchillio posakį: „Jei JAV ir sovietai vienas kitą sunaikintų, jie dar turėtų atliekamų atominių ginklų, kuriais galėtų griuvėsius sukurti.“ Ka-

(tąsa 9 psl.)

Petras Pakalnis

NEGIMUSI ARABŲ RESPUBLIKA

Prieš porą metų Libijos prezidentas Gaddafi kalbino Egipto prezidentą Sadatą sujungti Libiją ir Egiptą į vieną valstybę. Pradžioje tas planas Sadatui patiko. Mat, Libija turi daug atliekamo kapitalo, kurį Egipto technikai panaudoja abiejų kraštų pramonės praplėtimui. Tačiau pakalbintas Saudi Arabijos karaliaus, Sadatas, pradėjo tam planui atšalti. Matydams, kad Sadatas visokiais būdais išsisukinėja, Gaddafi nutarė jį paspausti. Praėjusių metų vasarą jis suorganizavo milžinišką eiseną iš Tripolio į Kairą, kuri reikalavo tų dviejų valstybių susijungimo. Bet, priėjusi Libijos - Egipto pasienį, eiseną buvo policijos ir kariuomenės sulaukyta. Taip ir iširo dviejų arabų valstybių sutuoktuvės, į kurias plaukė tūkstančiai nekvieštų svečių. Užsigavęs tokiu egiptiečių elgesiu, Gaddafi atsisakė dalyvauti arabų viršūnių pasitarime lapkričio mėnesį.

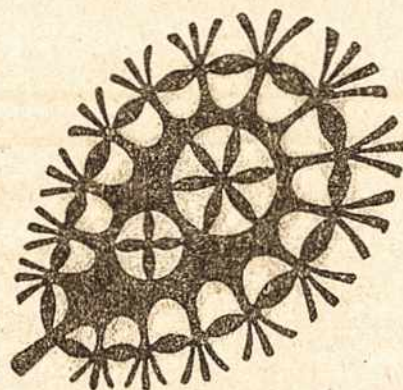
Neradęs sutuoktuvėms bendraminčio rytuose, Gaddafi pradėjo dairytis į vakarus. Vakariame Libijos pasienyje yra maža Tunisijos respublika, turinti pusšesto milijono gyventojų ir tik 63.000 kvadratinių mylių. Nuo 1883 m. iki 1956 metų Tunisija buvo Prancūzijos protektoratas. Dabartinis jos prezidentas Bourguiba iškovojo jai nepriklausomybę, bet palaikė gana šiltus santykius su Prancūzija. Savo laiku jis lankė prancūzų mokyklas, o tapęs prezidentu, pradėjo moderninti kraštą vakarų Europos pavyzdžiu. Jis pripažino Izraelio valstybę, panaikino polygamiją ir atšaukė keletą griežtų islamo įstatymų. Deja, Tunisija yra žaliavoms neturtingas kraštas ir reikalingas kitų pagalbos.

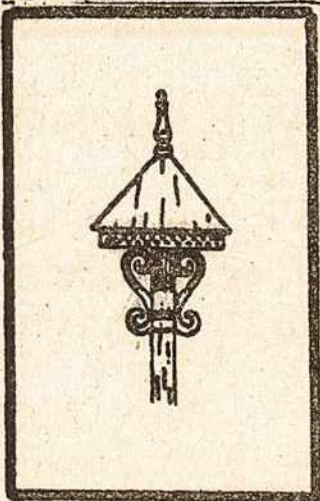
Kaip tik tokią pagalbą jam pasiūlė Libijos prezidentas Gaddafi. Jau 1972 m. jis kalbino Bourguibą sujungti abu kraštus į vieną arabų respubliką. Bet Bourguiba matė didesius ne tik tų kraštų, bet ir jų prezidentų kontrastus ir pavadino Gaddafi planą vaikišku, o jį patį šarlatanu. Bet šių metų pradžioje nei

iš šio, nei iš to tas „šarlatan“ pasidarė Bourguibai simpatingas, o jo planas priimtinas.

Pulkininkas Gaddafi yra akcijos žmogus ir negali nustovėti vietoje. 1969 m. jis kartu su kitais karininkais nuvertė nuo sosto Libijos karalių ir tapo naujosios respublikos prezidentu. Gaddafi yra aklas Mahomedo sekėjas ir griežtai laikosi Korano įstatymų. Jis atgaivino paprotį kirsti vagiui ranką ir užmušti akmenimis svetimoteiraujančius. Nei Libijos piliečiai, nei svetimtaučiai negali krašte vartoti svaiginančių gėrimų. Gaddafi yra karingas Izraelio priešas ir norėtų, kad žydų valstybė žūtų. Jis nemėgsta Europos kultūros ir visus viešus užrašus liepė parašyti arabų alfabeto raidėmis. Nuskrیدęs sausio mėnesio viduryje į Tunisiją, taip užbūrė prezidentą Bourguibą, kad šis be regiant pasirašė sutartį, kuria Tunisija ir Libija turėjo sudaryti vieną Arabų Islamitišką Respubliką. Bourguiba turėjo tapti naujosios respublikos prezidentu. Pagal sutartį Arabų Islamitiška Respublika turėjo turėti vieną konstituciją bei vyriausybę, vieną vėliavą ir kariuomenę, vieną valiutą ir sostinę - Tunisą.

Užgirdęs apie naujosios valstybės užuomazgą, Tunisijos premjeras Nouira, viešėjęs tuo laiku Irane, grįžo namo ir perkalbėjo Bourguibą nevykdyti sutarties. Bourguiba, pavadinęs sutarties pasirašymą įvykiu, kuris pakeis istoriją, pakeitė savo mintį, paklausė premjero ir atšaukė referendumą, kuris turėjo sutartį patvirtinti. Dar daugiau. Praėjus dviem dienom nuo sutarties pasirašymo, jis atleido iš pareigų užsienio reikalų ministrą, kuris buvo didžiausias sutarties šalininkas. Praėjus dar kelioms dienoms, Tunisijos vyriausybė oficialiai paskelbė, kad suvienijimas Tunisijos su Libija gali būti vykdomas palaiptui ir tik po tolimesnių derybų. Kitais žodžiais tariant negimusi Arabų Islamitiška Respublika buvo tuoju palaidota. Bourguiba yra 70 metų amžiaus, turėjo keletą širdies priepuolių bei nervinių depresijų ir jo arterijos pradėjo sukalkėti. Atrodo, kad valdžia jam slysta iš rankų. Į sausio mėnesio pabaigą Tuniso gatvėse pasirodė ginkluotų karvių daliniai, kurie, matyt, turėjo užgniaužti demonstracijas už Tuniso ir Libijos susijungimą. Kaip ten bebūtų, nieko nepesęs nei Egipte, nei Tunisijoje, Gaddafi turės pasirinkti kitą kraštą savo aventiūroms

MOTERS PASAULIS

Šį skyrių redaguoja Nijolė Pupienytė-Mikalkėnienė.
Raštus ir pageidavimus tam skyriui adresuoti: *Moters Pasaulis*, Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP

RECEPTAS MOTINAI

Einu gatvė. Pirm manęs eina du berniukai į mokyklą. Jiedu kalbasi apie pavaiškščiøjimą, kurį norėtu padaryti ateinantį šeštadienį.

Būtų labai malonus atsigaivinimas. Tačiau reikia motinos sutikimo. Paulius sako:

- Mane mama leis, jeigu pažadėsiu grįžti. O tavo motina?

Petriukas atsako:

- Mano motina? Pats žinai, kokia ji yra. Šiandien negalėsiu prašyti jos leidimo - ji yra labai susinervinusi.

Mes, moterys ir motinos turime prisipažinti: jei kurią dieną viskas sekasi blogai, priežastis yra ši: - esame valdžioje įtemptų nervų.

Tiesa, turime tiek pasiteisinimų: darbai, nuovargis, varginančios mintys, susirūpinimai dėl ateities, dešimtys ir šimtai rūpesčių, dalykėlių. Užtat tiek ir tiek kartų nervai viešpatauja mūsų name. Pasekos: nekantrumas, pastabos, pakeltas balsas ir kartais - prisipažinkime tyliai - žauksmai, pešimas už ausies, už plaukų, mušimas...

Vargšės mes. Tartum motina turėtų klausyti ne proto ir širdies, bet nervų, aklu, blogiausių patarėju. Tai jie kalti už tiek kentėjimų ir nepasisekimų.

Sutinkame su šiuo tvirtinimu, ar ne tiesa? - Užtat dabar labiausiai degas reikalas, jei norime turėti pasisekimo su vaikais ir namiškiais, neprašyti jų dėti pastangu, bet pačioms pradėti dėti pas-

tangu: pradėti nuo savo nervų apvaldymo.

- Neturiu nei jėgų nei laiko tam atsakyti.

- Jūs visiškai apsigauunate. Pagydyti nervus yra daug lengviau, negu tifą ar skarlatiną. O pagydyti nervuotumą yra būtina, kaip ir kitas ligas. Ir tuo labiau, kad nervuotumas yra užkrečias. Be to, jeigu jis yra jau chroniškas, tai yra, jaučiate jį beveik visada - jis yra „mikrobų nešėjas“, užkrėtėjas, kaip sako gydytojai.

- Esu tu „mikrobų nešioja“, užkrėtėja? - paklausi.

- Tik užmerki akis ir atvirai pasvarstyki, kaip su Jumis yra. (Todėl dabar pertrauki skaitymą ir valandėlę ramiai pagalvoki).

- Atradai save „mikrobų nešėja“, nervuotumą užkrėtėja? Dabar supranti, kaip svarbu tuoj gydytis?

- Gal būt, „mikrobų nešėjas“ yra kuris kitas: ar Jūsų vyras, vaikas, ar kuri giminė. Ir nuo jo užsikrėtėte. Tai dar naujas motyvas atkariauti valdžią iš savo nervų. Juk tik romumas gali pamažu neutralizuoti blogą, liguistą „mikrobų“ veikimą.

Kaip ten bebūtų. Pradėki gydytis šia diena. Ir su visu atsidėjimu išpildyk receptą lygiai taip, kaip rimtai sirgdama vartotum vaistus pagal gydytojo receptą.

Nervuotumas gydomas įvairiais būdais. Štai vienas, kurį gali lengvai panaudoti. Tik pradėki šia diena.

RECEPTAS:

Kiekvieną kartą, kai jautiesi nervuota ir pradėdi rodytis erzli, nekantri - pertrauki keletai sekun-

džių darbą, pokalbį, veiksmą ir daug kartų giliai įkvėpk taip, kaip daroma gimnastikos pamokose, tik be rankų pakėlimo. Įtrauktas į plaučius didesnis oro kiekis atšviežins kraują. Tų vaistų pagelbėta nervų sistema tuoj pat atgaus lygsvarą.

Matote, kad tai labai paprastas dalykas. Tačiau užtikrinu: Pradėdama šiandien, pasidarysi mažiau nervuota. Užtat sugebėsi geriau elgtis su vaikais ir namiškiais. Ir taip viskas pradės eiti po truputį geriau.

(Maria França, Minha mãe querida).

AUKLEJIMAS ŠEIMOJE

Viena svarbiausių tėvų pareigų savo vaikų atžvilgiu yra vaikų išauklėjimas.

Jokie autoritetai negali paneigti tėvams teisės ir pareigos į savo vaikų auklėjimą. Žinome, kad Lietuvoje ir Sovietų Rusijoje tos teisės yra paneigtos. Norėdami žmogui atimti laisvę Dievą pažinti, komunistai draudžia dėstyti vaikams religiją. Pasiteisinimui jie skelbia, jog religija esąs asmenišką reikalą. Todėl vaikai tik užaugę galėsį pasirinkti, ar reikia Dievą tikėti ar nereikia. Tai tik gudrūs ir klastingi religijos priešų išvedžiojimai. Jie kaip tik atima laisvę religijos atžvilgiu, nekalbėdami jaunimui apie Dievą arba kalbėdami apie Jį blogai. Jie atima tėvams laisvę auklėti savo vaikus, kaip tėvai nori.

Už vaikus ir jų išauklėjimą pirmoje vietoje neša atsakomybę tėvai. Tai tėvų vaikai, o ne valstybės ir ne Bažnyčios. Bažnyčia pripažįsta šią teisę tėvams. Ji neina net išganymo darbo vykdyti, jei tėvai su tuo nesutinka. Ji neteikia vaikams krikšto ir kitų sakramentų, jei tėvai prieštarauja.

Auklėjimo darbe tėvų negali pavaduoti nei organizacija, nei mokykla, nei parapija, nei bet kas kitas. Šie yra tik šeimos pagelbininkai, padėdą duoti daugiau žinių ir išsilavinimo, bet daigai turi būti įdiegti šeimos aplinkoje. Tik retais atvejais galima pasitikėti, kad mokykla ar parapija duos tai, ko vaikams nedavė jų tėvai. Ką žmogus nuo pat pirmųjų metų yra gavęs iš savo tėvų, ką jis matė ir jautė savo šeimoje, pasiliks jame kaip vadovaujantis švyturys jo gyvenimo kelionėje. Visi kiti auklėjimo veiksniai dažnai tik papildo, patobulina

Servetėlių lankstymas

Gražiai sulankstytos servetėlės puošia stalą. Žiūrint į originalią servetėlę atrodo, kad tai sunkus darbas, bet tikrumoje visai lengva, pabandykime sulankstyti pagal piešinio pavyzdį.

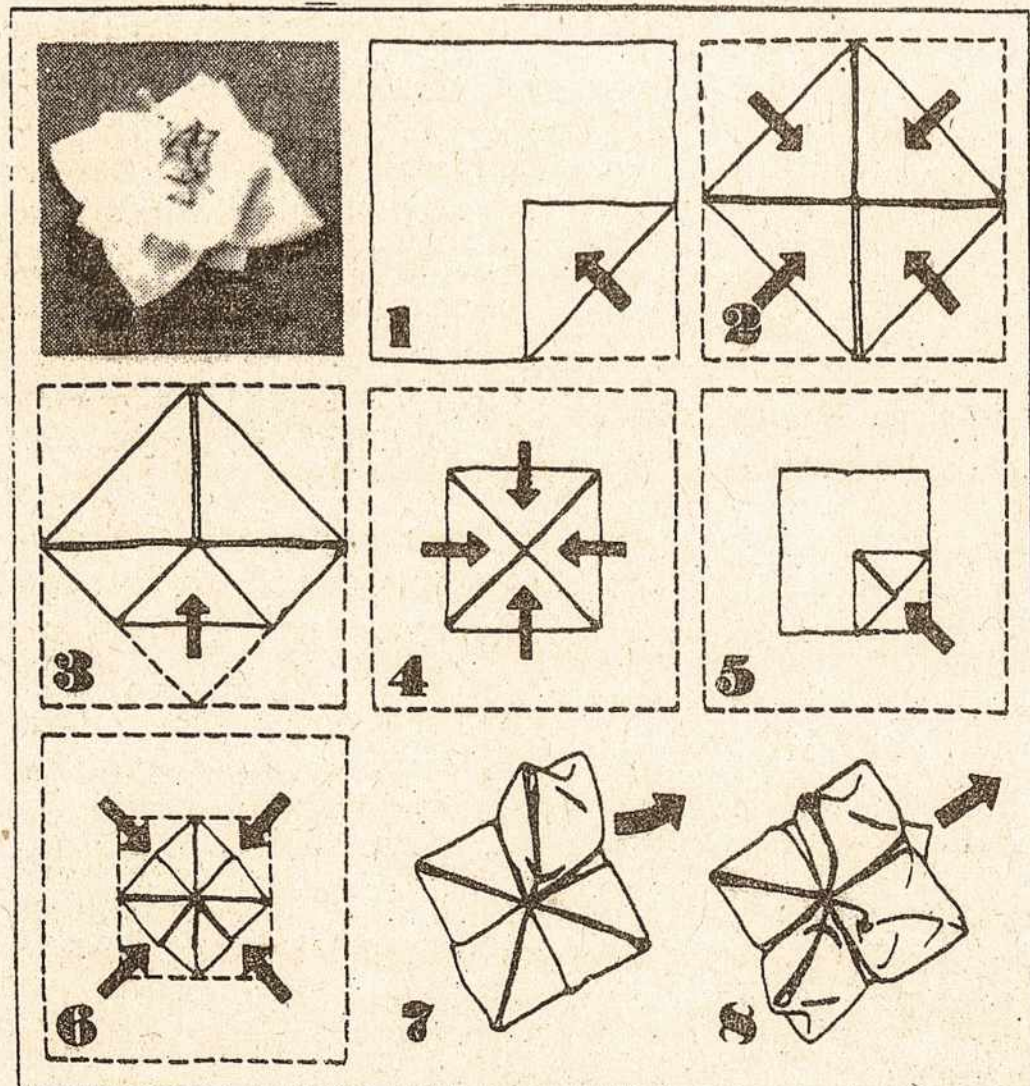
ir pagilina iš tėvų židinio išsineštus silpnus gyvenimo principus.

O dažnai pasitaiko, kad tėvai į savo vaikų auklėjimą mažai dėmesio kreipia ar visai juo neužiima. Ar nebūtų geriau, jei kai kurios mūsų šeimos turėtų ne tokius prabangius namus, mažiau patogumų, bet daugiau būtų su savo vaikais? Veltui skundžiamasi mokyklomis, organizacijomis, parapijomis, jeigu patys tėvai nededa pastangų auklėti savo vaikus. Kamėgina pagrindinį vaikų auklėjimą perkelti iš šeimos į visuomenę, ta neatlieka savo šeimyninių pareigų ir bando atsikratyti atsakingumo už vaikų nedorovę.

Auklėjanti šeima turi sukurti savo ratelyje tradicijas, kurios skiepytų į vaiko širdį gėrio, grožio ir tiesos pamėgimą. Ji rūpinasi, kad nebūtų prarastas šeimoje autoritetas, sveikas pagarbos jausmas tėvams ir vyresniesiems. Bet tuo pačiu ji vengia bet kokios diktatorystės, kuri griaua meilės ir pasitikėjimo dvasią.

Pastebėję tėvai savo vaike kokį gabumą ar talentą, atkreipia į jį dėmesį, nenumoja ranka į tai, kas gali būti taip svarbu jų sūnaus ar duktelei. Bet taip pat jie saugojasi ne išpūsti kokio tariamo talentėlio, kuris vaiką tik iškelia į padanges, o tikros ateities neduoda.

Auklėjimas šeimoje turi apimti visas galimas sritis - mokyklinį, fizinį, psichologinį, estetinį ir ypatingai religinį auklėjimą. Religinio gyvenimo pradai labiausiai jauga jaunulyje, kai jis iš savo tėvų ne tik girdi religinių ir moralinių dėsnių nurodymus, bet dar labiau, kai jis mato, kad tie dėsniai nuoširdžiai išgyvenami. Religija nėra teorija, bet gyvenimas. Tai yra tikėjimo ir gyvenimo darni visuma. Čia tėvų įtaka turi lemiamos reikšmės, pratinant vaikus išnešti religines žinias į gyvenimą (L. Lietuviams)

"NEPAMIRŠKITE MŪSŲ, PAVERGTOS LIETUVOS JAUNIMO"

Kauno studentų laiškas Š. Amerikos lietuviams studentams

Detroitas. — Šiaurės Amerikos Lietuvių studentų sąjungos 23-ji visuotinis suvažiavimas Detroito pasveikino visa eilę organizacijų atstovų, bet vienas jų buvo įdomiausias ir reikšmingiausias — tai iš ok. Lietuvos. Sekretorė Marytė Idzelytė paskaitė laišką, suredaguotą grupelės Kauno studentų, adresuotą Šiaurės Amerikos Lietuvių studentų sąjungai. Laiškas sakoma:

Gerbiamieji,

Šis laiškas iš Lietuvos nuo savo tautiečių. Jeigu jis pasieks jus, tai bus nuopelnas kilnių žmonių, kurie tai padarys.

Norisi paliesti vieną klausimą dėl pavergtos Lietuvos jaunimo palaikymo jų kovose prieš rusų okupaciją, kuri kas toliau darosi vis žiauresnė. Mūsų nuomone, reikėtų Amerikoje organizuoti komitetą, kuris rūpintųsi visais klausimais ir įvykiais. Mes per radiją girdime, kad žydai, ukrainiečiai, čekoslovakai, jugoslavai turi organizacijas bendradarbiavimui su savo tautiečiais, o apie lietuvių, latvių, estų to negirdėti. Gal būtų geriausia, kad organizacinio darbo imtųsi lietuvių katalikiškos organizacijos, nes praeitis parodė, kad tos organizacijos yra veiksmingiausios. Tokios organizacijos turėtų domėtis visais klausimais, minėti, tiksliau nepamiršti žiaurios Kudirkos ir kt. likimo. Tik žinoma ne paštu ir ne per atvykstančius raudonuosius — pažangiečius, kaip Bimba ir kitus išdavikus. Apie tokią organizaciją ir jos veiklą reikėtų plačiai pranešinėti per Amerikos Balso programą, tada pavergtos tėvynės jaunimas savo gyvenimą taip tvarkytų, kad progai pasitaikius galėtų pabėgti iš raudonojo — kruvinojo rojaus. O tokio jaunimo yra labai daug, bet tik retam kam pavyksta pabėgti į kultūringą ir laisvą šalį. O bėgimo motyvai yra štai kokie: jūsų tėvai bėgo nuo fizinio sunaikinimo, o dabartinis jaunimas bėga nuo dvasinio sunaikinimo, pažeminimo ir pavergimo.

Dabartiniu metu klausytis Amerikos Balso ir kitų laisvų radijo stočių labai sunku. Ypač lietuvių, latvių ir estų programas retai galime girdėti, rusų kalba dažnai smarkiai trukdo. Bet tai yra vienas būdas ką nors išgirsti ir turėti nors vieną šviesią paguo-

dą...

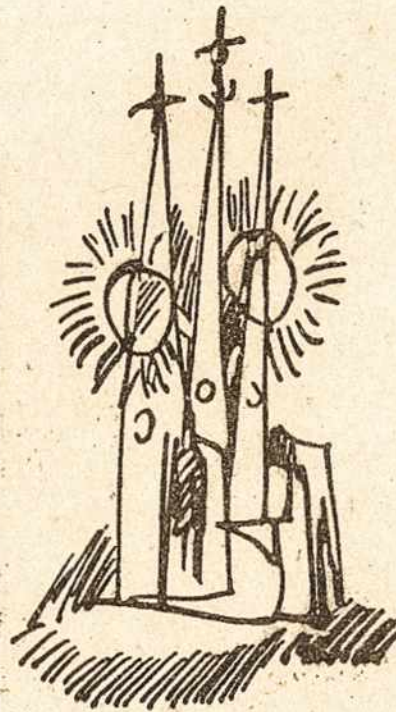
Paskutiniuoju metu rusai sugalvojo naują trukdymo būdą. Jie pritaikė bangą įjungia magnetofono juostelę su dainom apie plačią tėvynę greitai kalbėjimu, kauksmu, švilpimu, staigimu ir burzgimu nustelbia duodamą programą. Ir dar naujas trukdymo būdas — tai bangos nuslopinimas, kad tik vieną akimirką girdime, o vėliau nieko negirdėti. Mums užsienio radijo laidos yra vienintelis teisingas informacijos šaltinis. Jeigu ne jis, mes nieko nežinotumėm, kas dedasi pasaulyje, nes rusai skelbia tik jiems naudingas žinias. Mes esame dėkingi tiems amerikiečiams, kurie nepagailėjo pinigų, kad ir toliau veiktų Amerikos Balsas.

Žinokite, brangūs tautiečiai, kad po Kalantos susideginimo tragedijos rusai smarkiai pradėjo persekioti lietuvius, sustiprino savo propagandą, pradėjo areštuoti kiek įtariamus asmenis, o studentų dalį, kuri dalyvavo Kalantos tragedijoje, viso virš 200 nu teisė po vienus, dvejus metus kalėjimo. Jų dauguma atlieka bausmę Pabradės, Alytaus, Pravieniškio kalėjimuose ir griežto režimo stovyklose.

Kauną pasiekė žinia, kad į čia rusai atkelia 20,000 rusų darbininkų su šeimom, tuo būdu kas trečias kaunietis bus rusas. Skar-

Jaunystės Aidai

KRYŽIUS NEŠA TAVE

Nešei savo kryžių kaip amžiną sostą.
Nuo jo karaliausi per amžius visus.
Nuo jo Tavo meilė mums ašaras šluosto.
Per jį mums gyvenimo vargas šviesus.

Ir kryžius vis neša Tave ir šiandieną
Virš bokštų, altorių, virš mūsų kapų.
Iškeltas ant jo Tu patrauki kiekvieną.
Ir aš prisiglausti prie kryžiaus skubu

Patrauk mano širdį, kad viską užmirštų
Netrokštų praeinančių žemės sapnų.
Tegul jau šiandieną pasauliui aš mirštų
Ir Tau tik vienam amžinai gyvenu

SKAITYTOJAI RAŠO.....

A missa é o encontro com Deus em que nós nos arrependemos dos nossos pecados, e Deus nos perdoa por causa do seu amor.

A missa para mim, significa encontro com Deus, como fazemos com qualquer colega, só que na missa, conversamos através de orações.

A missa é o encontro com Cristo.
Cecília Narnatonis

maliai Kauną laiko didžiausiu fašistiniu miestu, ypač dėl buvusių įvykių ir, kad dauguma bėglių į užsienį duoda Kaunas.

Nepamirškite mus aplankyti radijo bangomis per Amerikos balso programą. Mes sakom: "Kai Ivanas pasigers — girdėsime ka studentai tars". Priimkite širdingiausius linkėjimus iš Lietuvos."

—Grupė kauniečių studentų—

A missa para mim, é um momento de reflexão e reafirmação da fé.
Albina Saldys.

A missa é um lugar sagrado que todos devem respeitar.
Elaine Karavisch

Eu acho que a missa é uma reunião com Deus, e para mim é muito importante.

Luzia Jurčiukonis

A missa para mim é o encontro com Deus.

Joana Narnatonis

Acho que a missa é a aproximação de todos, para ouvir a palavra de Deus.

Para mim, acho que a missa me traz muita paz porque é o momento que consigo estar com o pensamento na família, pedindo a Deus para nos dar bastante saúde e paz.

PASAUlio LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

OBJETIVOS DO III CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE LITUANA 1975 - 1976 BUENOS AIRES - SÃO PAULO

Objetivos elaborados no quarto dia de estudos, em 24-3-74, realizado em Suarão, S.P., pelos 36 participantes, e pela sra. Janina Valavičius, que presidiu a sessão.

1- Continuidade da chama acesa entre a geração mais nova, nascida fora da Lituânia. (Živilė Juraitytė.)

2- Ser útil para uma causa nobre, tendo por fim, a satisfação pessoal de um trabalho bem feito. (Jorge Laucevičius.)

3- Retribuição daquilo que recebemos dos outros, por ocasião do II Congresso nos E.U.A e no Canadá em 1972. (Aurora Draugelytė.)

4- Contato com outras pessoas lituanas, principalmente de outras países. (Jonas.)

5- Descobrir novos lituanos de coração. (Rimgaudas Juraitis.)

6- União entre os lituanos. (Laima Vosyliūtė.)

7- Divulgar, acima de tudo, o nome lituano pelo mundo afora e pelo Brasil. (Jonas Lukoševičius.)

8- Oportunidade de conhecer a América do Sul, pois haverá entre 300 a 500 participantes de outros países. (Pe. Antanas Saulaitis.)

9- Aumentar a colaboração entre os lituanos sul-americanos.

10- Demonstrar e continuar a demonstrar que ainda existem lituanos. (sra. Anita Pratali.)

11- Manter o movimento contínuo lituano, além dos Congressos. (Cláudia Pratali.)

12- Procurar reunir e entrar em contato com lituanos que residem em bairros afastados e no interior. (Pe. Antanas Saulaitis.)

13- Através do programa acadêmico do Congresso, conhecer a situação atual da Lituânia. (Sugestão vinda dos E.U.A.)

Mūsų Lietuva Mažiesiems

MARGUČIAI
1974

JAUNIMO REKOLEKCIJOS - 1974

RETIRO DE JOVENS - PÁScoa-1974
6 e 7 de abril

PAGRINDINĖ MINTIS: KUR YRA
TAVO BROLIS
TEMA: ONDE ESTÁ TEU IRMÃO

POKALBIUS PRAVEDA: PALESTRAS

- Eugenija Bacevičienė
- Vincas Tubelis
- Janina Valavičienė

IŠVAŽIUOJAMA iš Zelinos 10 val. r.
Saida: 10 hs. da Vila Zelina - Ramovė

PASIBAIGIA sekmdienį 18 val.
Termina às 18 hs., domingo, 7 de abril

DALYVIAI: jaunimas virš 14 metų
PARA jovens, maiores de 14 anos.

UŽSIRAŠYTI: Zelinos ar Mookos klebonijose.

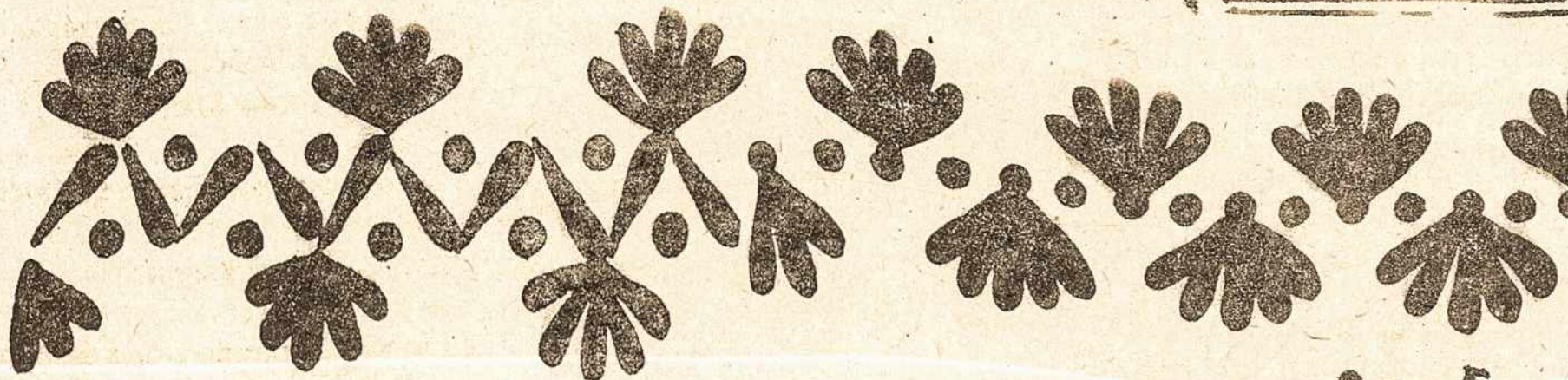
INSCRIÇÃO: nas casas paroquiais de V Zelina ou da Moóca.

Bus mažas mokestis už maistą.
Sekmdienį popiet - koncelebruotos šv. Mišios. Šeštadienį vakare - pasiruošimas atgailos sakramentui; laužas. Bus progos pasimaudyti baseine.

Haverá uma taxa O lugar - a ser divulgado na hora da inscrição (Cotia ou Mailasqui).

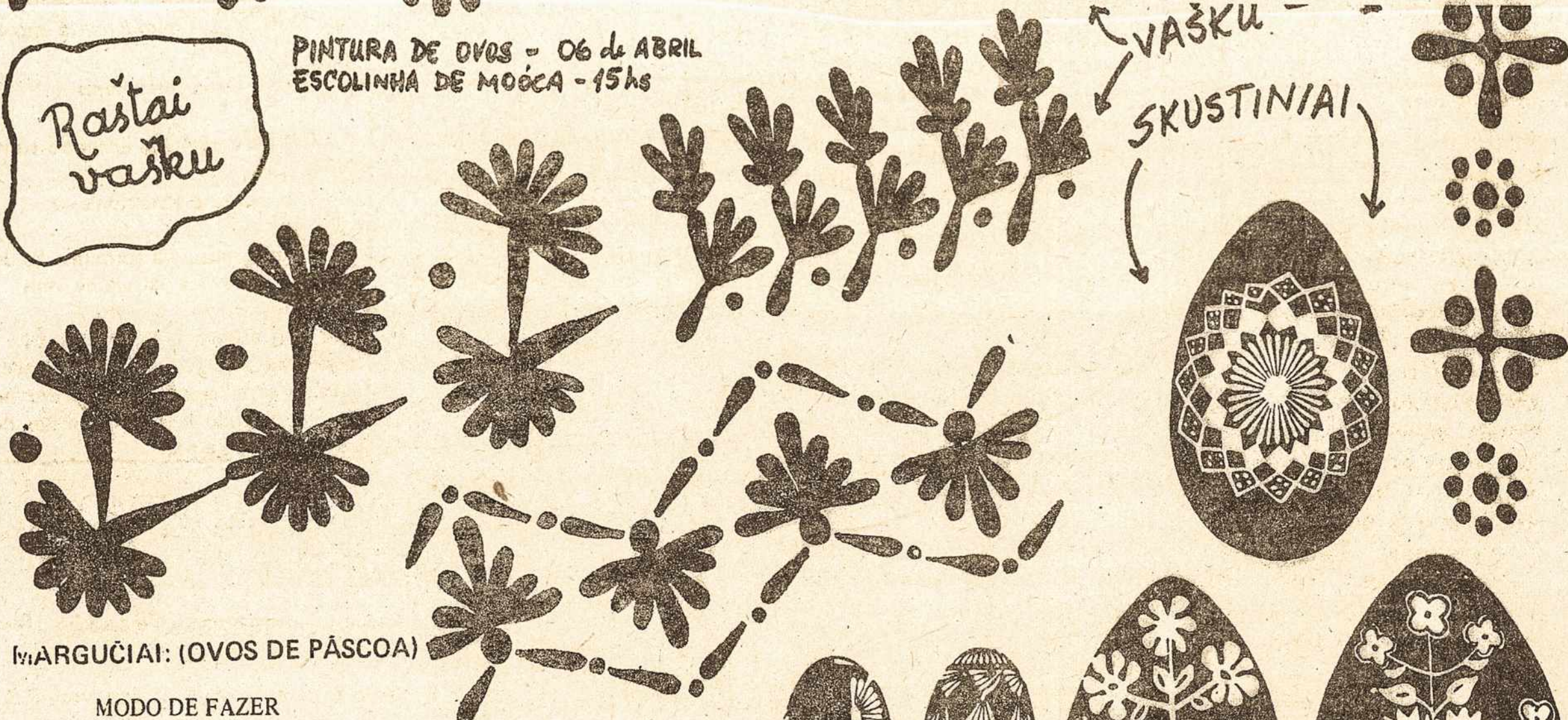
Haverá Missa, domingo a tarde. Preparação para o Sacramento de Reconciliação - sábado; fogueira; tempo para tomar banho de piscina.

-kun. H. Šulcas ir kun. A. Saulaitis

Rastai vašku

PINTURA DE OVOS - 06 de ABRIL
ESCOLINHA DE MOÓCA - 15hs

MARGUČIAI: (OVOS DE PÁScoa)

MODO DE FAZER

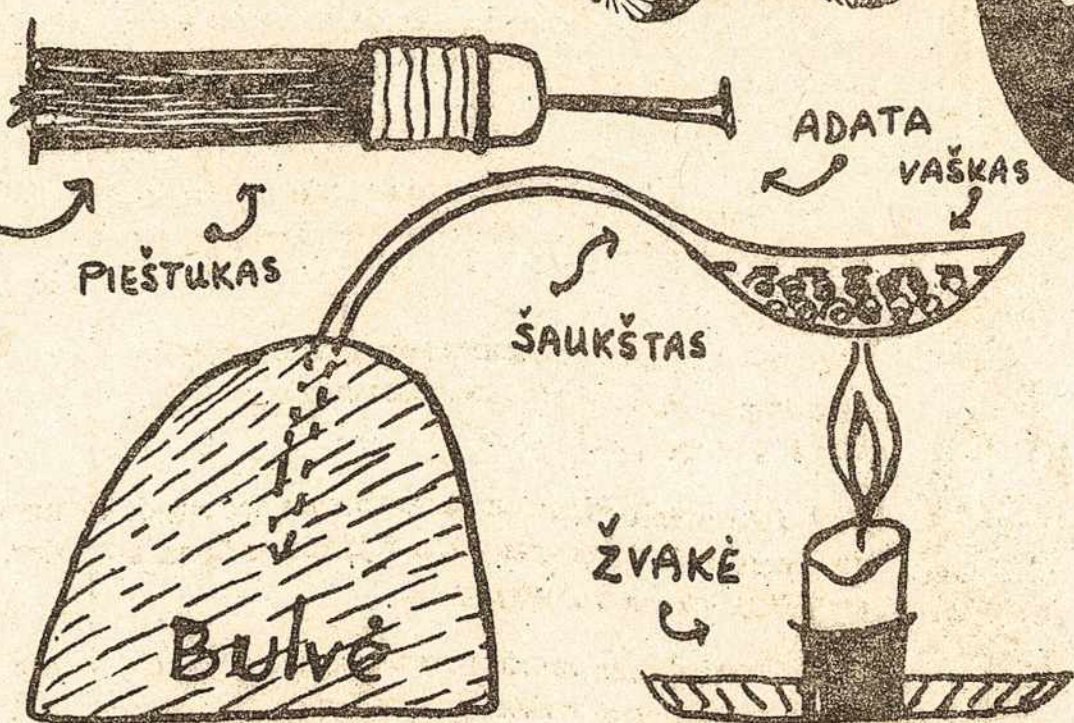
1- LEVAR A PARAFINA AO FOGO EM BANHO-MARIA, E SEMPRE CONSERVÁ-LA DERRETIDA.

2- MOLHAR O LAPIS ESPECIAL NA PARAFINA E FAZER OS DESENHOS DESEJADOS.

3- FEITO ISTO, COLOCAR OS OVOS NA TINTA, (QUALQUER CÔR ESCOLHIDA). DEIXAR ABSORVER.

4- AO SECAR A TINTA, DEVE-SE ESQUENTAR O OVO, E ENXUGAR A PARAFINA COM UM PANO.

5- PARA QUE FIQUE BRILHANTE, DEVE-SE UNTAR COM ÓLEO.

SKU STINIAMS raštams nau doti smailių medžiui droznet; pu liuka, adata ar siap koki aštu iranki.

Margučius dailinant, raštų sudtingumas tai pirmąeilė margučių reikšmė, spalva papildomoji

"SKAUTŲ AIDAS"

Emilija Jurekova

Literatūra · Dailė · Mokykla

ŠVINAS MŪSŲ APLINKOJE

DR. D. DEGĖSYS

Švinas yra plačiai vartojamas naftos perdirbimo pramonėje gaminant skystą kurą. Jo priemaiša įgalina pigiau pagaminti aukštesnės kokybės benzina. Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra apie 38 milijonai automobilių. Kiekvienas jų vidutiniškai per metus išmeta į orą apie 2 kilogramus švino, todėl Amerikos miestų oras yra užterštas švino garais. Tre esantieji švino garai patenka į plaučius, o iš ten į kraują. Su krauju švinas išsiskirsto po visą organizmą, kur jis sukelia degeneratyvinius kai kurių organų pakitimus. Per plaučius į kūną patekęs švinas sukelia aštresnius ligos simptomus negu patekęs per virškinimo traktą. Iš plaučių švinas patenka tiesiai į kraują, tuo tarpu absorbuotas per virškinimo traktą jis pirmiau nukeliauja į kepenis, kur jo dalis susilaiko. Kulkos ir šratai patekę į kūną sudaro mažą pavojų apsinuodijimui, nes tokioje formoje švino absorbcija yra maža ir lėta.

Švinas yra sunkus metalas, todėl jo garai ore laikosi arčiau prie žemės paviršiaus. Tiriant Brattleboro, Vermont, pagrindinės gatvės orą buvo nustatyta, kad 1.2 metrų aukštyje švino garų koncentracija viename kubiniame ore metre buvo apie 4 mikrogramai; tuo tarpu pusės metro aukštyje švino koncentracija buvo dvi gubai didesnė, būtent, 8 mikrogramai. Tokia prie žemės paviršiaus padidinta švino garų koncentracija sudaro pavojų mažiems vaikams, nes jie tokioje aplinkoje įkvepia į plaučius dvigubai daugiau švino garų negu suaugę, užtat mieste gyvenančių vaikų švino koncentracija kraujuje yra paprastai didesnė negu kaime gyvenančiųjų. Connecticut universiteto tyrimais remiantis, 23% miesto vaikų turi virš 40 mikrogramų švino viename kubiniame kraujo centimetre. Pagal Jungtinių Amerikos valstybių

sveikatos departamento nuostatus toks švino kiekis kraujuje yra laikomas nepageidautinu. Tokia švinu užteršto oro aplinka gali pakenkti miesto vaikų normaliam vystymuisi.

Chroniško švinu apsinuodijimo atveju ligos simptomai gali būti įvairūs. Jie gali pasireikšti galvos skausmais, silpnumu, irzlumu, nemiga, svorio kritimu, vėmimu, mažakraujyste, pilvo skausmais ir apetito praradimu. Pavyzdžiui, vaiko irzlumas bei koncentracijos pajėgumo sumažėjimas gali būti švino chroniško apsinuodijimo požymis. Staigus švinu apsinuodijimas ypač vaikų amžiuje yra labai pavojingas. Apie 25% švinu staigiai apsinuodijusių vaikų miršta, gi likusieji gauna paralyžius bei protinius susirgimus. Vieno stebėjimo atveju, iš 20 vaikų gydytų nuo staigaus švinu apsinuodijimo, 19 pasiliko protiniai neišsivystę. Anksčiau vaikai daugiausia apsinuodijavo švinu laižydami sienas ir baldus, nudažytus dažais turinčiais švino priemaišų. Nuo 1960 metų Jungtinėse Amerikos Valstybėse tokių dažų gamyba yra suvaržyta. Nežiūrint to švino apsinuodijimas vyksta ir toliau, nes švino kiekis tiek ore tiek vandenyje, tiek žemės paviršiuje nemažėja, bet didėja.

Scripps's Okeanografijos Institutas prieš porą metų yra nustatęs, kad okeano vanduo prie Kalifornijos pakraščiu turi 50 kartų daugiau švino negu vanduo okeano viduryje. Tokia švinu užteršta vandens zona tęsiasi iki 200 mylių nuo Kalifornijos krantų ir siekia 30 tūkstančių pėdų gylį. Žuvis, pagautos šioje zonoje, turi tris kart daugiau švino kūne negu žuvis pagautos kitose to paties vandens zonoje. Kalifornija suvaržo benzino daugiau negu bet kuri kita Amerikos valstija. Automobiliams deginant

benzina ore susidarys švino garai lietaus metu nukrenta ant žemės. Dalis jo susigeria į žemę, o kita dalis nuo žemės paviršiaus nuteka į upes, ežerus ir vandenyne. Vienas litras lietaus vandens prie San Diego miesto vidutiniškai turi apie 40 mikrogramų švino. Tas reiškia, kad šis vanduo turi 100 kartų daugiau švino negu jo randame Amerikos žemyno viduryje, ten kur automobilių yra mažai. Tokiu būdu švinas palaipsniui akumuluojasi tiek vandenyje, tiek ant žemės, tiek gyvūnijoje.

Švinas buvo žinomas gilioje senovėje. Kai kas net sako, kad švinas yra prisidėjęs prie Romos Imperijos sunykimo. Romos Imperijos laikais švino vartojimas buvo paplitęs romėnų tarpe. Iš jo buvo daromi įvairūs indai bei ąsočiai tiek maisto paruošimui, tiek vyno laikymui ir gėrimui. Tuo metu nebuvo žinoma, kad švinas yra nuodingas žmogaus organizmui. Švininiai indai buvo brangūs ir populiari turtigųjų romėnų tarpe. Romėnai mėgdavo gerti pašildytą vyną. Šildymo metu švino didesnis kiekis patek-

(pabaiga 8 psl.)

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

Paleido mašiną. O ta kaukdama ir girgždėdama pradėjo suktis. Leidėju parinko stipriausią ir patvariausią vyrą, nes nuo jo apskurumo priklauso visos tarnybos darbo sparta. Esame darbo priskirti prie įvairių darbų, turime laiku suspėti ir padirbti pavestą darbą. Nėra laiko apie ką nors galvoti ir dairytis, nes paskutines jėgas, nesulėtinant darbo tempo ir ritmo, kad ir nenoromis, reikia atiduoti komunistinės imperijos gyvybei.

Visi esame nepajėgūs, nes alkani ir skubių darbų išvarginti. Visi kaip susitarę laukia, kad tik nutruktų kuliarnosios mašinos diržas. Jis, tarytum, mus užjausdamas, dažnai trukdavo, nes buvo jau labai senas, sudurstytas ir supolytas. Pas mus visko yra, tik jau naujo diržo negausi nupirkti, nors tai ir visuomeninis reikalas.

Diržui nutrukus visi atspūsdavo, o mašinistas įmantriausiai keikdavosi ir skubėdavo jį pataisyti. Savo mintyse gal ir jis norėjo kiek pailsėti, bet bijojo, kad jam neprimestų apsilaidimo ir nereikėtų teisintis, kodėl nutruko diržas ir sustojo visas kūlimo darbas.

Mašinistas fiziškai labai neišvargsta, bet jam nusibosta nuolatinis bastymasis po kulistanus, nors jam daugiau mokama. Jis turėjo prižiūrėti kuliarnąją ir kartais pavaduoti leidėją. Buvo ir trečias leidėjas, tai brigadinin-

(tąsa 8 psl.)

Los Angeles Šv. Kazimiero Parapijos Choras išleido Broniaus BUDRIŪNO kūrinų plokštelę "TEVIŠKĖS NAMAI". (Laisvoji Lietuva)

"DAY OF SHAME" PASITINKANT

GRAŽINA SLAVENIENĖ

Simo Kudirkos drama gerai žinoma ne tik lietuviams, bet ir amerikiečiams. Tai buvo įvykis, dėl kurio JAV miestuose kilo demonstracijos, rodytos televizijoje, aprašytos spaudoje. Jį vadinėjo net JAV speciali kongreso komisija. Visa tyrinėjimų medžiaga atspausdinta leidinyje "Attempted Defection by Hawaiian Seaman Šimas Kudirka. Hearings Before The Subcommittee on Foreign Affairs". Prez. Niksonas spaudos konferencijoje apgailestavo tą tragišką įvykį — sulaužymą Amerikos taryboms padėti pabėgėliams. Taigi 1970 m. lapkričio 23 tikrai buvo "Day of Shame".

S. Kudirkos įvykis buvo suinteresuojantis, bet visuomenei nepaankamai atskleistas ir jau prarastas užmiršti. Algis Rukšėnas, žurnalistas ir politinių mokslų magistras, ėmėsi uždavinio pilnai atskleisti S. Kudirkos dramą. Reikia pripažinti, jis tą savo uždavinį atliko gerai. Pirmiausia jis surinko visą galimą medžiagą, apklausinėjo visus žuvininkus, sutelkė jau skelbtą informaciją ir atkūrė visą dramą eiga. Iš jos matyti, kad pagrindinė buvo ne tiek bloga valia, kiek visa eilė nesusipratimų. Svarbiausia nelaimingo atvejo

priežastis buvo ta, kad amerikiečių pajūrio apsaugos karininkai, ypač jaunas "Vigilant" laivo kapitonas, neturėjo patirties nei instrukcijų, kaip elgtis su politiniais pabėgėliais. Jis per greitai patikėjo sovietų kapitono tvirtinimu, kad S. Kudirka esąs nusikaltėlis, pavogęs pinigų ir dėl to turįs būti grąžintas. Tiesa, yra žinoma, kad pabėgėlių tarpe būna svetimų valstybių agentų ir dėlto atsargumas reikalingas, tačiau tai turi spręsti atitinkamos įstaigos, o ne admirolas, nenorėjęs pakenkti sovietų-amerikiečių prekybiniam pasitarimams.

Gvildendamas JAV karininkų mentalitetą, A. Rukšėnas pabrėžia siaurą jų akiratį, mažą išsilavinimą, kuris pasireiškė geografijos bei istorijos nežinojimu ir politiniu naivumu. Jų laikysena taip pat rodo anglosaksų nesiorientavimą R. Europos problemose ir simpatijos stoką Rytų Europos žmonėms. Autorius labai vykusiai iškelia kultūrinius skirtumus tarp anglosaksų karininkų ir jautraus, emocingo rytų europiečio S. Kudirkos. Jo nuomone, tie kultūriniai skirtumai buvo reikšmingas veiksnys S. Kudirkos išdavime.

Kudirka knygoje išskyla kaip asmuo, jau turėjęs eilę konflik-

tų dėl savo individualizmo bei savarankiškumo, giliai nusivylęs sovietine politine santvarka. Jis jaučiasi degraduotas ir demoralizuotas jos biurokratijos aparatu. Yra didelė ironija, kad bėgdamas nuo sovietinės biurokratijos jis tapo amerikiečių biurokratijos auka. Knygos apilanke lapkričio 22-os įvykiai lyginami su graikų tragedija. Jie man primena Kafkos pasaulį.

A. Rukšėnas plunksną valdo lengvai. Knyga parašyta sklandžiai ir įdomiai. Vietomis skaitoma beveik kaip kriminalinis romanas. Atkurdamas Kudirkos ir kitų baltiečių biografijas, autorius duoda daug bendrų žinių apie Baltijos valstybes bei jų dabartinį likimą.

Knyga parašyta turint galvoje amerikiečių perspektyvą. Ir tai gerai. Daug amerikiečių piktinasi ultrapatriotiškais "dypukiškais" veikalais ir jų neskaito. A. Rukšėno knyga ypatingai gerai atskleidžia asmeninę tragediją individo, patekusio į negailingą biurokratinį aparatą.

Mano nuomone, didžiausias knygos minusas yra jos antraštė. Žodžiai "murderous happenings" ir "Russian - American confrontation" vieniems gali priminti šaltojo karo žargoną, kurio dabar vengiama, o kitiems skamba per daug sensacingai, neperduodami tikros knygos vertės. Kudirkos vardas, kuris daug kam žinomas, viršelyje vi-

sai nepaminėtas. Eilinis skaitytojas, užmetęs akį ant viršelio, sunkiai susigaudys apie ką knygoje kalbama.

Nežiūrint šių pastabėlių, knyga rekomenduotina visiems. Reikia tikėtis, kad ateityje autorius ją dar šiek tiek apdailins, papildys ir išleis "paper-back" forma.

(Tėviškės Žiburiai)

ŠVINAS APLINKOJE (iš 7 psl.)

davo į vyną ir tokiu būdu vynas pasidarydavo chroniškas organizmo nuodas. Didikai gerdami vyną iš švininių indų chroniškai nuodijosi ir išmirė, o jų vaikai protiniai išsigimė. Romėnų liaudis būdama neturtinga ir negalėdama įsigyti brangių švininių indų jų vietoj vartojo molinius ir taip visai nežinodama apsisaugojo nuo švino nuodingo veikimo.

Jungt. Amerikos Valstybėse veikia įstatymas pagal kurį iki 1976 metų švinas turėtų būti išimtas iš benzino gamybos, bet dabartinės energijos krizės metu, naftos perdirbimo pramonė daro didelį spaudimą, kad švino vartojimas benzino gamyboje pasiliktu ilgiau.

(Dirva)

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE (iš 7 psl.)

as. Jis prišokęs smarkiai leisdavo mašinon vedus, norėdamas parodyti, kaip reikia dirbti.

Tačiau per dvidešimt darbo valandų ir jie išvargdavo.

Diržas sudurtas, ir vėl plušame. Dirbame visą dieną ir visą naktį iki ketvirtos val. ryto. Žmogus, tik stovėdamas tiek, ir tai pavargtu, nes dirbame ir dar skubame. Taip pavargtu, rodos, krisi vietoje ir daugiau jau nebeatkelsi. Pasirodo, kad varge žmogus pakelia daug daugiau, negu galvojama. Dabar aš ir paties nesuprantu, kaip užteko jėgų ir išlikau gyvas. Tas darbas dar nebūtų taip baisus, jei būtų sutis.

Darbininkai kaip skurdės apstoję kuliamają prakaituoja. Kai prisirenka didelė krūva šiaudų, atvažiuoja valakuška ir juos nuvelka toliau. Kūlimo valakuška truputį kitokia, kaip šienapiūtės. Tai ilga ir storoka kartis. Jos galai užkiristi ir ant jų užneriama ilgos virvės, kurios prijungtos prie pavalkų. Privažiuoja paauglis berniokas prie šiaudų krūvos, užmeta kartį už krūvos, pats atsistoja ant karties vidurio, kad prilaukių ją prie žemės, ir nušliaužia su ta mašina tolyn. Šiaudus nuvelka toli ir palieka. Tai sibiriška darbo mechanizacija.

KŪLIMAS

Prie artimųjų kulistanų šiaudus sukrauna kūgius ir aptvarko. Žiemą jais šeria kolchozo gyvulius ir darbininkas duoda už darbdienius karvytei maitinti.

Tolimesniuose kulistanuose šiaudų niekas netausoja ir kūgiuosna nekrauna, nors žiemą jie praverstų gyvuliams šerti. Tik visa bėda, kad nėra priemonių jiems parsivežti kaiman.

Kada susidaro didžiausios krūvos šiaudų, tada vieną tamsią naktį juos užkuria. Visi darbininkai apstoja tą didingą gaisrą, kiekvienas savo minitimis skraido tik jam težinomais keliais, ir tylėdami žvelgia tolyn į nakties galias ir paslaptingas tamsumas. Taiga savo ošimu pritaria gaisro traškėjimui ir paryškina ugnies galybę. Dažnas tada, nors gal ir savotiškai, pajaučia gamtos stichiją ir gal nenoromis įsiklauso į amžinai žaliuojančių šimtamečių kedrų ir pichtų tyliąją ir nesibaigiančią pasaką.

Visi pamato ugnies naikinančią jėgą, nes jos liežuviai, blaškomi Sibiro vėju, skuba greičiau praryti šiaudus, kaip raudonieji vorai nekaltas museles, patekusias į jų apgaulingai nutiestus paslaptinius tinklus ir pinkles.

Žmonės, maloniai nuteikti gaisro pašvaistės, stovi pasinėję savo sielos gelmėsna, net ir komunistai, kurie neturi nei sielos, nei širdies. Tuo momentu niekas nevaro dirbti, niekas nesikeikia ir niekur neskuba.

ŠI PUSLAPIJ PARUOŠIA BLB

LITERATŪROS RATELIS

KURŠIŲ MARIŲ ŽUVINGUMAS

Kuršių marios yra žuvingiausias Lietuvos baseinas. Lietuvos Mokslo akademijos Zoologijos ir parazitologijos instituto mokslininkai tyrinėja būdus sudaryti palankesnes sąlygas žuvingumui tobulinti.

Čia randamos augalėdės žuvis - raudė ir skersnukis, vėliau atvežta ir baltojo amūro, baltojo ir margojo plačiakakčių. Gyvūnėdės žuvis - seliava, stinta, aukšlė, peledė, pūgžlys, sykas, karšis, karas, lynas; o žuvmis minta lydeka, sterkas, vėgėlė, šamas ir ungyrys.

Lietuvos vandenyse mažesnės vertės žu-

vimis minta sterka, rydami kuojas, pūgžlius ešerius, stintas, bet nekenkdami vertingesnėm žuvmis. Lydekos minta subrendusiomis kuojomis, ešeriais, nekibdamos prie karšių.

Bendrai, menkavertėm žuvmis riboti yra svarbūs plėšrūnai: sterka, lydeka, vėgėlė, ungyris, kurie savo tarpe nekonkuruoja, nes jos ekologiniai izoliuotos: lydeka būna šiltose vietose ir maitinasi, kai šviesu; vėgėlė mėgsta gilesnes vietas ir maitinasi, kai šalta; sterka būna atvirų vandens plotų plėšrūnas, maitindamasis prieblandoje.

Kuršių mariose sterka „pietums“ prarija 3 - 5 žuvytes, o rasta kartais net 26 žuvytės sterko skrandyje. Kad mariose kasmet užaugtų 4.500 centnerių sterka, jie maistu turi sunaudoti apie 450 milijonus žuvelių, sveriančių tarp 5 ir 10 gramų.

DVYNIAI EŽERAI

Lietuvoje yra keletas tūkstančių ežerų, kurių rečiau pasitaiko dvynių: Dzūkijos Baltajis ir Juodajis Bilsai, Baltas ir Juodas Kaukoriai, Aukštaitijos Baltieji ir Juodieji Lakajai.

Šie pastarieji ilgi, vingiuoti, išraižyti pusiasaliais bei įlankomis, vanduo skaidrus. Baltieji Lakajai - 8,6 km. ilgio, iki 1,3 km. pločio, 701 hektarų ploto, turi 24,5 km. krantų, gylio iki 45 m. tris salas, tris intakus, ir išsilieja į juoduosius Lakajus.

Juodieji Lakajai yra 0,8 km. pločio, 6,5 km. ilgio, iki 33 m. gylio, turi 20,3 krantinės, aštuonias salas, vieną intaką, o iš jo vanduo teka į Lakajų upę. Gamta nepaprastai graži, vanduo šaltas ir deguonies prisotintas, švarus. Čia veisiasi viena geriausių žuvis - seliava.

MŪSU. PADANGĖJ

PRADĖJO 4-TUS METUS

Literatūros būrelis šeštadienį pradėjo naujus veiklos metus. Po skaidrių iš Brazilijos gamtos, Alf. D. Petraitis pristatė sumanymą sudaryti Kultūrinius būrelius, kurie su literatūrine ir menine programa lankytų tolimesnius bairus ir vietas. Išklaudyta Justino Marcinkevičiaus veikalo vaikams „Grybų karas.“

AUTINIS SOLIDARUMAS (iš 3 psl.)

„...mas, bet vis vien reikalingas yra kiekvieno lietuvių įnašas, kad lietuvių kalba gyvuotų ir atsigautų. Mykalojus Daukša prieš 400 metų yra pasakęs, „Tauta labiausiai gyvuoja savo kalba, kuri didina ir laiko visuomenę, jos santaiką ir brolišką meilę.“

Jeigu tautinio atgimimo metu pereitame šimtmečiuose gręsi lietuviams Sibiro tremtis už lietuvišką raštą ir kalbą, tai mums tegresia savigarbos stoka, gėda prieš kitų kraštų lietuvius, jeigu per šiuos 20 mėnesių iki kongreso neišvystysime tobulesnių ir skaitlingesnių lietuvių kalbos ir kultūros kursų, neparemsime liuanistinių mokyklėlių, patys namie ne-sistengsime.

Nemažas yra įnašas jaunimo, kuris šeštadienį, sekmadienį ar kurį vakarą skiria tautiniams šokiams, susirinkimui, mokyklėlei. Ir tėvai juos remia piniginiu ir moraliai, kartais atsisakydami ir bendrų šeimoms malonumų šiam reikalui.

Kokiu nors būdu išreikštas tautinis solidarumas yra aukščiausia lietuvių tautinė dorybė.

KAS GALINGESNIS (iš 3 psl.)

„...dangi atominis abiejų kraštų pajėgumas yra lygus, daugelis politikų mano, jog atominis karas pasidarė neįmanomas.

Nei JAV, nei sovietai nenori, kad jų kraštai virstų griuvėsių krūvomis. Kas tokį karą laimėtų? Niekas. O gal tik Azijos gyventojai, kurie, išgaravus nuodingoms atomų nuosėdoms, galėtų savo žmones apgyvendinti Europoje ir Amerikoje.

Norėdami atleisti Kruščiovo sudarytą politinę įtampą tarp JAV ir Rusijos, Brežnevas ir Niksonas sutiko derėtis, kaip būtų galima apriboti ne tik atominius ginklus, bet ir kariuomenių skaičių.

Prieš porą metų JAV turėjo virš 3 milijonų kariuomenės, o dabar tik 2.232.000. Sovietai turi 3.420.000 karių. NATO sąjunga turi Europoje 750.000 karių, 1.890 lėktuvų ir 6.500 tankų. Tuo tarpu Varšuvos paktui priklauso 850.000 kariuomenės, 4.300 lėktuvų ir 19.000 tankų.

Tokių stiprių kariuomenių išlaikymui reikalingos milžiniškos pinigų sumos. Jei, pavyz-

„...Sekantis pobūvis paskutinį balandžio šeštadienį pas Ald. Valavičiūtę. Programoje dalyvaus trys kanadietės lietuvaitės.

SVEIKSTA REDAKTORĖ

Jaunimo ir vaikų puslapių redaktorė Janetė Nikitin, nulaužusi du kojos pirštu, jau gali nueiti ir pareiti iš mokyklos.

RAŠO APIE MUS

Tėvų marijonų žurnalas „Laivės“ atspaudė Brazilijos vyskupų pravedamo sąjūdžio „comunidades de base“ aprašymą.

Įvairūs laikraščiai įdėjo smulkių žinių iš mūsų gyvenimo ir fotografijų iš Rio de Janeiro Vasario 16 minėjimo.

UŽMOKĖJO UŽ ML

Uršulė Jotekaitienė 30 kr., Jonas Tatarūnas (tėvas) 35 kr., Aldona Valavičiūtė 50 kr., Isabel Augustinijus 140 kr.

PASTEBĖTA KLAIDA

Redaktoriaus pavaduotojas atsiprašo už pereito numerio klaidą: pirmajame psl. vietoj Nr. 13 parašyta Nr. 12.

KNYGOS, PLOKŠTELĖS

Norintieji dovanoti Velykoms ne tik margučius, gali lietuviškų knygų ir plokštelių įsigyti Mūsų Lietuvos redakcijoje. Knygos platinamos savikaina, ir dar 1971 m. kainomis. Yra religinių, beletristikos, poezijos ir kitų knygų.

Kituose kraštuose einančius lietuvių laikraščius bei žurnalus taip pat galima redakcijoje užsisakyti.

džiui, JAV skirtų metines kariuomenės išlaidas Brazilijai, tai kiekvienas Brazilijos gyventojas gautų po 795 dolerius. Šiais metais JAV yra numatęsi kariuomenei beveik 80 milijardų dolerių, o ateinančioms metams 86 milijardus. Ir taip metai po metų leidžiami pinigai be jokios garantijos, kad karo pavojus būtų praėjęs.

Suprasdami, ką tie skaičiai reiškia ekonominiame gyvenime, prieš tris mėnesius NATO ir Varšuvos pakto atstovai pradėjo Vienoje derybas kariuomenės mažinti. Bet tos derybos nedaro jokios pažangos. Mat, jei rusai sumažintų savo kariuomenę Europoje (Rytų Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje ir Čekoslovakijoje), kažin ar jų sateilitai bešoktų pagal sovietų muziką.

Kokią sunkią našą užkrauna kariuomenės kiekvienam kraštui, matosi ir iš kitų skaičių. 1960 m. Rusija turėjo 225.000 inžinierių ir kitų mokslininkų, kurie darė įvairius tyrinėjimus kariuomenės reikalams. Dabar Rusija jau turi 625.000 inžinierių, o JAV 550.000. Kitais žo-

DUODA STIPENDIJĄ

Stipendijų komisija svarstė penkis prašymus, kurių keturi buvo paduoti moksleivių. Nors jiems pagalba reikalinga, kol kas komisija negali padėti dėl lėšų ribotumo. Jeigu daugiau talkininkų padidintų išteklius, komisija šių stipendijas apsvarstytų.

Studentei Silvanijai Aradzenkai nutarta suteikti 250 kr. mėnesinę pagalbą. Kaip ir kiti stipendininkai, ji įsipareigos prisidėti prie lietuviškos veiklos.

Sekantis komisijos posėdis gegužės 4, 10 val., Zelinės klebonijoje, kuriame stipendijas gauna parodys savo mokslo ir veiklos davinį. — Stipendijų komisija.

D. SAVAITĖS PRASMĖ (iš 10 psl.)

baisios Kristaus kančios aprašymai. Drama pasiekia savo viršūnę Didijj Penktadienį. Kristus, Mesijas išduodamas apaštalo Judo ir savo išrinktos tautos vadų. Jis turi eiti Kryžiaus kelią ir mirti nukryžiuotas.

Tačiau taip Jėzus tampa žmogijos išganytoju... tad ir tavęs, manęs... Bet ji nieko nepadės, kaip nepadės žydams ir milijonams kitų žmonių, jei nebūsi Kristus užtartinas, mylimas. Reikia tad pačiam asmeniškai įsijungti į šią išganyto dramą - užjaučiančią meilę Nukryžiuotajam, gyvu tikėjimu, atgailos sakramentu, velykine Komunija, atnaujintu krikščionišku gyvenimu. Todėl taip svarbu gerai pasinaudoti Didž. savaitės dienomis sustiprinti o gal ir atgaivinti, ta išganingą Kristaus meilę. P.D.

TEISMAI LIETUVOJE (iš 1 psl.)

„Tiesos“ korespondentas pareizė, kad kaltinamieji „nesugebėjo į musikalstarvą darbą patraukti daugiau žmonių, likę izoliuoti. Minimi ir „liudininkai“ (greičiausia KGB agentai ar provokatoriai) — A. Urbonavičius, A. Juška ir J. Trinkūnas“, kurie „stengėsi griežtai atsiriboti nuo teisiamųjų veiklos“

Neslepiamas faktas, kad teisiamasis Š. Žukauskas esąs kamjaunuolis, Kauno medicinos instituto VI kurso studentas. Šia proga kaltinami jo draugai, „kamjaunuoliai, kurie ilgą laiką neižvelgė jame dvilypumo“.

„Kalti buržuaziniai nacionalistai užsienyje“

„Tiesa“ praneša, kad visi kaltinamieji buvę mubausti, tačiau bausmės didumo, kaip dabar priimta Sovietuose, neskelbiama. Šia proga minėtas korespondentas išplūdo „vaduotojus iš anapus Atlanto“, kurie įtaigoję Lietuvos žmones.

Skaitant reportažą „iš teismo salės“ susidaro įspūdis, kad ši byla yra paties sovietinio saugumo „darbuotojų“ sudaryta ar išprovokuota. Kartu ji rodo ir sovietų imperijos baiminimąsi dėl savo likimo, kai dėl vieno pagrindinio lapelio keliamos bylos, ieškoma nusikaltimų, daug jaudinamasi. Visa tai rodo, kad apie bet kurias laisves sovietuose nėra ko ir kalbėti. (bk)

džiais variant, Rusija turi dvidešimt penkis kartus daugiau aukštai kvalifikuotų žmonių karo, reikalams, negu nepriklausoma Lietuva turėjo kariuomenės. Kiekvienam kariui JAV išleido 1950 metais 3.443 dolerius, o dabar išleidžia net 12.348 dolerius.

Karinė JAV persvara glūdi ne pinigų ar ginklų skaičiuose, bet ginklų kokybėje. JAV išleidžia kasmet apie 8 milijardus dolerių įvairiems ginklams patobulinti ir naujiems dirbti. Todėl JAV ginklai yra taiklesni, tarpkontinentinės raketos turi po kelias bombas, kurios gali sunaikinti atskirus taikinius ir išvengti sovietų priešraketinių raketų.

Taip pat ir JAV povandeniniai laibai bei jų raketos yra tobulėsniai. Tai žino sovietai ir su tuo faktu skaitosi.

Pusseserės Sandra Kozakaitė ir Mary Bartasevičiūtė, dalyvavusios šv. Kazimiero atlyduose. Sandra dalyvauja Žilvityje, priklausau „Nemunui“, gyvena V. Zelinoje. Jos pusseserė j Nemuno repeticijas atvyksta iš S. Caetano.

MŪSŲ ŽINIOS

VELYKŲ APEIGOS

Šiame puslapyje yra pilnas Didžiosios savaitės ir Velykų tvarkaraštis visoms trimis parapijoms.

Šv. Kazimieras

REKOLEKCIJŲ SAVAITĖ

Verbų vakarą 19.00 valandą prasidės rekolekcijų savaitė šv. Kazimiero parapijoje tokia tvarka:

Verbosė 19 val. konferencija ir šv. mišios.

Pirmadienį, antradienį ir trečiadienį 19.30 val. Gaudūs verksmai, konferencija ir mišios.

Rekolekcijos yra geriausias metas prisirengti gerai velykinei išpažinčiai ir Komunijai. Dalyvaukim seni ir jauni.

Rekolekcijas praves T. Jonas Kidykas, S.J.

VILA ANASTÁCIO

Pereitą sekmadienį į pamaldas susirinko virš 50 lietuvių, kurių 10 buvo vaikai. Buvo šeimų iš Jaguaré, Parque S. Domingos ir kitų bairų. Po Mišių šalpos reikalams Gavėnios proga sudėta 35 kr.

PORTO ALEGRE, RS

Jaunimo pasitarimo proga gali būti sukviestos lietuvių pamaldos Velykų rytą. Jeigu jos įvyks, apie tai laiką ir vietą praneš p. Jonas Cecinas. Iš trijų kraštų atvykstantys atstovus priims Cecinų, Vasiliauskų, Indriūnų ir kitos šeimos.

VEIKLOS KALENDORIUS 1974

KAS SAVAITĖ

I trečiadienį 20:00 - 21:15, lietuvių kalbos pamokos, Vila Zelina.
Penktadienį 20:00 - 21:15, lietuvių kalbos pamokos, Vila Zelina.
Šeštadienį, 9:00 - 10:00, lietuvių kalbos pamokos, Vila Zelina.
Šeštadienį, 16 - 17 v., skautų sueiga, Zelina.
Šeštadienį, 16 - 18 v., vokiečių kalbos pamokos, Vila Zelina.
Šeštadienį, 15 - 17 v., lietuvių kalbos pamokos šv. Kazimiero mokyklėlėje
Šeštadienį, 17 - 19 v. „Rūtelė“, V. Zelina
Sekmadienį, 9:30 - 13:00, „Nemunas“, Mooka.
Sekmadienį, 16 - 18 val. „Vienybė“, Zelina.

Balandžio 6 - Margučių dažymas, šv. Kazimiero mokyklėlėje, Mooka, 15 val.
Balandžio 6 - 7, Jaunimo rekolekcijos (nuo 14 metų) São Paule.
Balandžio 7, Canal 7 TV, „Caravela de Saudade“ šoka „Nemunas“, 10 val.
Balandžio 12 - 13, Jaunimo kongreso pasitarimas su Urugvajaus ir Argentinos atstovais, Porto Alegre, RS.
Balandžio 14, 6 val., Velykų procesija Vila Zelinoje.
Balandžio 27, 19 val. Literatūros būrelio pobūvis, pas Aldona Valavičiūtę.
Balandžio 28, 11 val. Rio de Janeiro lietuvių pamaldos.
Gegužės 1, Jaunimo studijų diena, V. Zelina.
Birželio 9, Birželio įvykių minėjimas ir Pabaltiečių Brolybės diena, Comesp
Liepos 19 - 28, Pabaltiečių paroda, Praça Roosevelt. São Paulo.

ŠV. KAZIMIERO MOKYKLA

Šį šeštadienį, balandžio 6, Irena Skurkevičiūtė, viena žinomiausių margučių dažytojų, pamokys visus, kurie ateis į parapijos salę Mookoje 15 val. Atsinešti kiaušinių; dažai ir vaškas bus parūpinti.

Didįjį šeštadienį pamokų nebus. Pereitą šeštadienį mokyklėlėje talkino Vanda Pilipavičiūtė ir Silvija Bendoraitytė.

V. Zelina

Gražiausia lietuvių procesija - tai Prisikėlimo procesija Vila Zelinoje 6 val. Velykų rytą. Jaunimas, ypač tingai šokėjai, kviečiamas dalyvauti tautiniais rūbais. Kasmet atvyksta lietuvių iš tolimų bairų ir vietovių.

NAUJI SKAUTAI

Ilgai stovyklose, „Ramovėje“ ir namie ruošėsi, atlikdami kasdien gerą darbą, vesdami dienyną, kovo 30 davė skauto ir skautės įžodį: Beatrice Bacevičiūtė, Flavius Bacevičius, Marinei Bareišytė, Klaudijus Butkus ir Eduardas Greičius. Dalyvavo iš tėvų ir Rūtelės. Po įžodžio - sveikinimai, vaišės.

Sekančiam įžodžiui birželio 29 ruošiasi kandidatų būrelis.

NAUJA PARODOS DATA

Galūtinai nustatyta, kad ketvirtąjį metinį Pabaltiečių parodą įvyks Praça Roosevelt, São Paule, nuo liepos 19 iki liepos 28 dienos.

Kaip žinoma, aikštės vedėju yra Emílio Issa, kurio motina lietuvė.

ATVYKO IR IŠVYKO

ML redaktorius kun. J. Kidykas, atlikęs rekolekcijas ir pamatęs Braziliją, Bahijos provinciją, Salvador ir Belo Horizonte, sugrįžo kovo 29.

Petro ir Onos Šimonių duktė Elena Liaukienė su dukrele sekmadienį išskrido namo į Kanadą, pabuvusios São Paule tris mėnesius.

Teresė Aleknavičiūtė, pirmoji Brazilijos lietuvaitė išvykusi mokyti Vasario 16 lietuvių gimnazijoje Vokietijoje, laimingai nuplaukė į Europą ir susitiko su savo seserimi Leokadija, medicinos studente Portugalijoje.

Balandžio 7 pas H. ir J. Valavičių šeimą iš Čikagos atskrenda Vytautas ir Dalia Januškaiai.

Kanadietės lietuvaitės Laima Gustainytė, Dainora ir Gabija Juozapavičiūtės atskrenda balandžio pabaigoje. Dalyvaus literatūros būrelio pobūvyje ir V-toje jaunimo studijų dienoje.

Geras būrys draugų ir pažįstamų sekmadienį buvo išvykę į Magilų vasarvietę Caucaijoje.

PABALTIEČIŲ DIENA

Pabaltiečių komitetas balandžio 1 d. posėdyje numatė Pabaltiečių broliškumo dienos programą, kuri įvyks birželio 9 d., Centro Municipal de Campismo, Via Raposo Tavares, 25 km. Prasišės vėliavų pakėlimu, ekumeninėmis pamaldomis ir garbės pirm. Dulce Salles žodžiu. Seks vaisės trijų tautų tipingų valgių, jaunimo sportas, dainos.

PLATINIMAS ŽINYNAS

BL Bendruomenė arba ML re-

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS PRASMĖ

Paskutinės gavėnios dienos - Didžioji Savaitė yra lyg skaudi, rimta drama. Tai Kristaus, žmonių Atpirkėjo, nužudymo drama. Tikinčiųjų bendruomenė - Bažnyčia ją pakartoja didingais šios savaitės vaizdais apeigose, skaitymuose ir maldose.

VERBŲ SEKMADIENIO procesija primena Kristaus Viešpaties triumfališką įžengimą Jeruzalėn. Tada jį džiaugsmingai sutiko sostinės gyventojai ir maldininkai su palmių ir alyvų šakomis rankose.

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS APEIGOS - GB-RJ, SP, RS.

KALVARIJOS PARAPIJA- Rio de Janeiro

Balandžio 14, Velykų rytą, 11 val. Mišios.

ŠV. JUOZAPO PARAPIJA- Vila Zelina

Balandžio 6 ir 7 - Jaunimo (virš 14 metų) rekolekcijos.

Verbų sekmadienį, 11 val. lietuviškai verbų pašventinimas ir Mišios su procesija.

Didįjį ketvirtadienį šventųjų aliejų pristatymas, bendros Kristaus Vakarienes Mišios ir adoracija iki vidurnakčio.

Didįjį penktadienį, 15 val. Liturginis veiksmas. 18 val. Kristaus kančios procesija.

Didįjį šeštadienį, 19 val. Velykų vigilija ir Mišios.

Velykų rytą, 6 val. Kristaus Prisikėlimo procesija ir lietuvių susitikimas su prisikėlusiu Kristumi. Šv. Mišios.

Per visas pamaldas giedos Liet. Kat. B-nės choras

uzsienio ir nusiunčia „Brazilijos lietuvių žinyną.“ Dar galima įsigyti už 5 kr

GAVĖNIOS AUKOS ŠALPAI

Norintieji Gavėnios proga tal kinti pagalbos reikalingiems lietuviams gali savo įnašus įteikti parapijoms arba BLB šalpos komisijai per parapijas.

Taip dabar tikintieji džiaugsmingai sveikina Kristų Viešpatį.

Lietuvoje vietoje palmių ir alyvų vartojami kadagiai, mirtos ir alyvų, žilvičių šakelės su besprogs tančiais, pumpurais. Lietūviai jas vadina verbomis. Verbų puokštė ten labai gražiai išpuošiamą dirbtinām, spalvotom gélėm. Ypač gražios, garsios yra Vilniaus verbos.

Bet jau Verbų mišių Evangelija veda tikinčiuosius į Kristaus kančią, liūdesį, susimąstymą. Ir kitomis Didž. Savaitės dienomis skaitomi iš visų keturių Evangelijų (tąsa 9 psl.)

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Balandžio 6 ir 7 - Jaunimo rekolekcijos.

Verbų sekmadienį, 8 val. verbų pašventinimas ir Mišios šv. Kazimiero koplyčioje Mookoje Mišios dar Parque das Nações 9:30 val. Vila Carolina 15 val Casa Verde 17:15 val

Didįjį ketvirtadienį, Paskutinės vakarienes. Mišios Mookoje 19:30 val.

Didįjį penktadienį, 15 val. Kryžiaus pagarbinimas ir kitos apeigos Mookoje. Priimama šv. Komunija.

Didįjį šeštadienį, 19 val. Ugnies šventinimas ir kitos apeigos. Velykų vigilijos Mišios Mookoje

Velykų diena, 8 val. Mišios Mookoje. Mišios Jačanā 9:30 val (tai yra, viena valandą vėliau). Utingoje 16:30 val. Bėm: Retire Velykų rytą pamaldų nebus.

Porto Alegre, RS, apie Velykų rytą pamaldas lietuviams praneš p. Jonas Cecinas.

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP

Diretor responsável
Dr. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintas

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautes ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal dabumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo možiūra. Neatodoti rastai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini nevēliau, kaip iki pirmadienio pietų.